

Penaos 'mañ kont ?

Un diaz evit kontañ.

Asantet vez eo bet choazet an **niveradur degel** kentoc'h evit ar sistemoù all abalamour m'hon eus 10 biz : e c'heller kontañ war ar bizied betek 10 met evit mont pelloc'h eo ret lâret eo bet kontet toud ar bizied ur wech dija, ha goude 2 wech, 3 wech... Ma 'm eus kontet 5 gwech toud ma bizied ha 3 biz c'hoazh ouzhpenn e sinifio am eus kontet betek $53 = 5 \times 10 + 3$. Ar bazenn da c'houde a zo evel just pa vez bet kontet 10 gwech an holl bizied, 2 wech 10 gwech an holl bizied ... Da skwer $453 = 4 \times 10^2 + 5 \times 10 + 3$

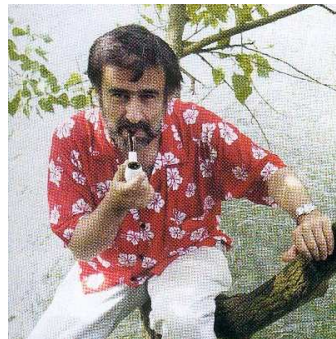
hag all... $2453 = 2 \times 10^3 + 4 \times 10^2 + 5 \times 10 + 3$

Lavaret vez e implijer ur **sistem niveriñ a ziaz 10**.

E brezhoneg e kaver roudoù eus ur sistem all, hag a seblantfe bezañ ar sistem a oa implijet gant ar pobladoù a oa o vevañ e Europa araok ma errufe ar c'halianed : an niveradur a ziaz 20. Sistemoù niveriñ all a vez implijet c'hoaz gant pobladoù all war ar bed, da skwer ar sistem a ziaz 12, hag a zo liammet gant an niver a oeñsoù a zo war ar pevar biz bras.

Koñjekturrenn Catalan.

n	n^2	n^3	n^4	...
2				
3				
4				
5				
...				

"Pa seller ouzh holl c'halloudoù an holl niveroù anterin, n'eus nemet 2^3 ha 3^2 hag a zo daou niver kenheulius (8 ha 9)."

Ar goñjekturrenn-mañ, skrivet gant ar matematikour beljad Eugène Catalan en 1844, a zo deuet da vezañ teorem Catalan-Mihailescu en 2002 : prouet eo bet gant ar matematikour rouman Preda Mihailescu, gant sikour an urzhiaterezh.